

Nuorten ryhmä kirjastossa, tilanne loppusyksyllä

Neljän nuoren tytön (13-14v.) porukka oli vuoden aikana käynyt kirjastossa aika säännöllisesti. He käyttäytyivät monta kertaa levottomasti, kovaäänistä keskustelua kirosanojen höystämänä, pientä nujakointia puhelmista ja niissä olevien kuvien poistamisesta sekä välillä aivan hysteeristä nauramista. Kirjastotyöntekijät olivat kuukausien aikana monta kertaa huomauttamassa nuorille asiasta. Alkuvuodesta huomautukset olivat tepsineet, mutta kevään mittaan teho oli laskenut. Mistään pelien pelaamisesta tai kirjojen/lehtien lukemisesta ei ollut tietoaakaan. Loppukeväästä kirjaston työntekijät olivat jo väsyneitä tilanteeseen ja eivät puuttuneet heidän käyttökseen muulloin kuin silloin, kun joltakin asiakkaalta tuli huomautuksia. Työntekijöillä oli paljon muita palveltavia asiakkaita, jolloin kukaan ei pystynyt keskittymään näihin nuoriin ja heidän käyttökseen. Lisäksi oli vaikea päättää nopeasti eteen tulevissa tilanteissa, milloin esim. äänenkäytön taso tulee liian häiritseväksi.

Kesä oli lämmin ja kirjastossa oli rauhallista. Koulujen alettua elokuussa tilanne nuorten kanssa palautui nopeasti loppukevään tasolle.

Syysloman jälkeen oli kirjastoonkin tullut tietoa siitä, että varsinkin naapurikoulussa oli levottomuus alkusyksyn aikana lisääntynyt. Lisäksi paikallisen lehden yleisönosastoon ilmaantui kirjoituksia ”nuorten kuriin saattamiseksi” sekä FB:n puskaradiossa kiersi aika hurjia tarinoita nuorten illanvietosta keskustassa.

Eräänä loppusyksyn iltana nuorten tyttöjen porukka kohtasi kirjastossa kolmen hieman nuoremman pojan ryhmän. Meno äityi heti alkuillasta kovemmaksi kuin aikaisemmin. Nuoret olivat erittäin rauhattomia; kirolivat, potkivat, läpsivät toisiaan ja yksi vislasi pilliin. Kirjastolainen huomautti asiasta useita kertoja, mutta vastauksena oli hihittelyä ja siirtyminen toiseen paikkaan. Kun nuorten ryhmä alkoi leikkiä hippasta hyllyjen välissä, tuli kaksi asiakasta valittamaan kirjastovirkailijalle nuorten äänenkäytöstä, juoksentelusta ja siitä, että kirjoja oli putoillut lattialle. Asiakkaat poistuivat kirjastosta ja työntekijä lähti tavoittamaan nuoria. Työntekijä yritti jo kaukaa kommentaa nuoria, mutta nuoret juoksivat hyllyjen väliin karkuun. Lopulta nuorten ryhmä joutui hyllyjen väliin umpikujaan ja työntekijä sai aloitettua moitesaarnan. Nuoret kuitenkin kielsivät tehneensä mitään, sanoivat vastaan ja haistattelivat työntekijälle. Äänentasot nousivat molemmin puolin ja asia meni riitelyksi. Silloin työntekijän selän takaa isokokoinen miesasiakas karjaisi nuorille, että nyt lähdette täältä ja ”painutte ***!!”. Nuoret lähtivätkin kirjastosta, mutta kirjaston työntekijälle jäi asiasta huono maku.

Pohtikaa ryhmissä:

Mitä olisit voinut tehdä toisin?

a. ... viikkoja tai kuukausia ennen tilannetta (vihreille lapuille)

b. ... nuorten ryhmän saapuessa illalla (oransseille lapuille)

c. ... hetkeä ennen kärjistyneeseen tilanteeseen lähtöä (punaisille lapuille)

jotta tilanteen kärjistymiseltä olisi vältytty?

Pohdinnan tuloksia

a. Viikkoja tai kuukausia ennen tilannetta

- Tutustuminen kirjaston arkeen (lanu-työ)
- Nuorten moikkaaminen, huomioiminen, kontaktin luominen, tutustuminen
- Jututtaminen ”mitä kuuluu, voisinko auttaa?” -hengessä; keskustelu nuorten kanssa asiapohjalta
- Yhteisten pelisääntöjen luominen ja esille laittaminen
- Yhteys vanhempiin, yhteistyö: koulu, nuorisotoimi, lastensuojelu
- Henkilökunnan lisääminen, huomio tilasuunnitteluun, toimintasuunnitelma konfliktien varalle
- Nuorten tapahtuman järjestäminen syksyllä

b. Nuorten ryhmän saapuessa

- Ystävällinen tervehtiminen ja huomioiminen: ”kiva, kun käytte kirjastossa”
- Positiivinen kohtaaminen, ennakkoluulottomuus
- Henkinen valmistautuminen; toimintamalli, miten tilanne saadaan hallintaan
- Nuorten jututtaminen, että käytös häiritsee; ystävällinen huomautus äänen tasosta
- Säännöistä muistuttaminen
- Osoitetaan paikka, jossa vähiten häiriötä äänekkäästä keskustelusta
- Aiheutetun sotkun siivoaminen
- Työkaverin kutsuminen paikalle, yhteys vanhempiin, vartijan kutsuminen

c. Hetkeä ennen tilanteeseen lähtöä

- Hengitä syvään, rauhoitu, laske kymmeneen (tarvittaessa kahteenkymmeneen); ”maadoita” itsesi
- Mieti aloitusrepliikki
- Jos mahdollista, toinen aikuinen kaveriksi
- Älä juokse perässä, älä huuda
- Vetoa pelisääntöihin
- Ehdota jotakin odottamatonta, yllätä nuoret
- Soita paikalle vartija (läsnäolo rauhoittaa, tuo turvaa), poliisi